

Overzicht te verwachten schoolkosten HLML Dalton over het schooljaar 2023-2024

De ouderbijdrage is een vrijwillige bijdrage. Leerlingen worden niet uitgesloten van deelname: alle leerlingen moeten kunnen meedoen aan programma's en extra activiteiten die de school organiseert buiten het reguliere lesprogramma. Ongeacht of de bijdrage wel of niet wordt betaald. De vrijwillige ouderbijdrage draagt er wél aan bij om deze extra activiteiten te kunnen blijven organiseren. Hieronder staan de kosten per jaarlaag vermeld.

1 Dalton (Havo/Vwo)			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
Woordenboek Nederlands (pocket / gebonden)	ca. € 15,00 / € 35,00	Categorie 2, zelf aanschaffen (eenmalig)	
Woordenboeken Frans (Van Dale pocket)	ca. € 15,00 per stuk	Categorie 2, zelf aanschaffen (eenmalig)	
Woordenboeken Engels (Van Dale pocket)	ca. € 15,00 per stuk	Categorie 2, zelf aanschaffen (eenmalig)	
Rekenmachine (onderbouw)	ca. € 15,00	Categorie 2, zelf aanschaffen (eenmalig)	
Bijdrage kamp	ca. € 150,00 ^{iv/v/vi/vii}	Categorie 4	1 termijn
Schoonkluis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	
Optioneel			
Laptop	ca. € 200,00 per jaar	Categorie 3, via The Rent Company B.V. (op basis van 48 mnd.)	in termijnen mogelijk

2 Dalton (Havo/Vwo)			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
Woordenboeken Duits (Van Dale pocket)	ca. € 15,00 per stuk	Categorie 2, zelf aanschaffen (eenmalig)	
Bijdrage kamp	ca. € 150,00 ^{iv/v/vi/vii}	Categorie 4	2 termijnen
Schoonkluis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	

3 Dalton (Havo/Vwo)			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
Schoonkluis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	
Optioneel			
Bijdrage Uitwisseling	ca. € 300,00 ^{iv/v/vi/vii}	Categorie 4	2 termijnen

4 Havo Dalton			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
De grote Bosatlas (nieuwste editie) – bij aardrijkskunde	ca. € 70,00	Categorie 2, <u>Advies:</u> zelf aanschaffen (eenmalig)	
Binas – bij biologie, scheikunde, natuurkunde	Ca. € 50,00	Categorie 1, <u>Advies:</u> zelf aanschaffen (eenmalig)	
Grafische rekenmachine (bovenbouw)	ca. € 120,00	Categorie 2, zelf aanschaffen (eenmalig)	
Bijdrage schoolreis	ca. € 500,00 – 570,00 iv/v/vi/vii	Categorie 4	
Schoolkuis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	

4 Vwo Dalton			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
De grote Bosatlas (nieuwste editie)- bij aardrijkskunde	ca. € 70,00	Categorie 2, <u>Advies:</u> zelf aanschaffen (eenmalig)	
Binas – bij biologie, scheikunde, natuurkunde	Ca. € 50,00	Categorie 1, <u>Advies:</u> zelf aanschaffen (eenmalig)	
Grafische rekenmachine (bovenbouw)	ca. € 120,00	Categorie 2, zelf aanschaffen (eenmalig)	
Bijdrage schoolreis	ca. € 500,00 – 570,00 iv/v/vi/vii	Categorie 4	
Schoolkuis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	

5 Havo Dalton			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
Schoolluis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	
Optioneel			
Cambridge First Certificate English (FCE)	ca. € 300,00	verplichte bijdrage bij aanmelding	1 termijn
Skireis	ca. € 650,00 ^{iv/v/vi/vii} (per deelnemer en het is afhankelijk van de huur van het materiaal)	Categorie 4	2 termijnen

5 Vwo Dalton			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
Schoolluis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	
Optioneel			
Cambridge Certificate English	ca. € 300,00	verplichte bijdrage bij aanmelding	1 termijn

6 Vwo Dalton			
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Algemene ouderbijdrage	€ 75,00	Categorie 4	1 termijn
Bijdrage Ouderraad	€ 12,50	Categorie 4	1 termijn
Topsport Talentbijdrage ⁱⁱ	€ 130,00	Categorie 4	1 termijn
Prospectbijdrage ⁱⁱⁱ	€ 50,00	Categorie 4	1 termijn
Schoolluis	Gratis	Categorie 1 (op basis van beschikbaarheid)	
Optioneel			
Cambridge Certificate English	ca. € 300,00	verplichte bijdrage bij aanmelding	1 termijn
Skireis	ca. € 650,00 ^{iv/v/vi/vii} (per deelnemer en het is afhankelijk van de huur van het materiaal)	Categorie 4	2 termijnen

Optioneel			
Examen		Kosten per Examen	
Cambridge Advanced Certificate (CAE)		ca. € 300,00	
Omschrijving	Kosten per leerling	Categorie schoolkosten ⁱ	Termijnen
Laptop	ca. € 200,00 per jaar	Categorie 3, via The Rent Company B.V. (op basis van 48 mnd.)	in termijnen mogelijk
Klas / groep	Bestemming	Kosten per deelnemende leerling	Termijnen

Bovenbouw	Reis Eifel (5/6 Vwo met Ak in hun pakket)	ca. € 210,00 ^{4/7} (per deelnemer)	2 termijnen

NB: wij streven ernaar dat alle bijdragen die wij vragen voor (buiten) schoolse activiteiten, excursies en reizen niet hoger zijn dan strikt noodzakelijk. Echter, de ervaring leert dat schoolactiviteiten en reizen duurder kunnen zijn dan wij hebben verwacht, mede door de gevolgen van verschillende crises (inflatie, hogere gas-, elektriciteits- en benzineprijzen). De bedragen in de tabellen zijn dus aangeduid als "circa" bedragen. De schoolleiding behoudt zich het recht voor, gedurende het schooljaar wijzigingen/aanvullingen in de kosten aan te brengen, als dit door een prijsstijging noodzakelijk is.

Overige kosten (Categorie 2)	
Onderdeel	Kosten
(Reis)kosten die te maken hebben met het werkstuk, profielwerkstuk, sectorwerkstuk, praktische opdrachten, open dagen, meeloopdagen en proef- studeren etc.	Afhankelijk van het vervoer en de afstand, de eventuele entree, deelnamekosten en de omvang van het werkstuk en opdracht.
(Reis-/verblijf)kosten die te maken hebben met debatwedstrijden, bezoek congressen, tentoonstellingen (bijv. TTO mini UN etc.).	Afhankelijk van het vervoer en de afstand, de eventuele entree en deelnamekosten.
Facultatieve excursies die buiten het curriculum worden georganiseerd.	Afhankelijk van het vervoer en de afstand, de eventuele entree en deelnamekosten.
Vervanging (kwijtgeraakte/kapotte) schoolpas	€ 5,00 (per pas)
Kopiëren en printen	ca. € 0,05 (per kopie / print A4 zwart/wit) ca. € 0,10 (dubbelzijdig per kopie / print A4 zwart/wit) ca. € 0,07 (per kopie / print A3 zwart/wit) ca. € 0,14 (dubbelzijdig per kopie / print A3 zwart/wit) ca. € 0,15 (per kopie / print A4 kleur) ca. € 0,30 (dubbelzijdig per kopie / print A4 kleur) ca. € 0,30 (per kopie / print A3 kleur) ca. € 0,60 (dubbelzijdig per kopie / print A3 kleur)
Schoolfoto's	ca. € 15,00 (afhankelijk van de bestelling)
Mentoruitje	ca. € 15,00
Eindejaarsactiviteit	ca. € 20,00
Schoolfeesten / gala etc.	ca. € 15,00 t/m 25,00

(Tussentijdse) instroom in leerjaren 2 en hoger

Indien een leerling instroomt in klas 2 of hoger moet het voorgeschreven persoonsgebonden materiaal (categorie 2) bijv. diverse woordenboeken, eventueel de Bosatlas en rekenmachine, indien niet in bezit, alsnog worden aangeschaft.

Hoe zit het met het vrijwillige karakter van de vrijwillige bijdrage?

De ouderbijdrage is een vrijwillige bijdrage. Leerlingen worden niet uitgesloten van deelname: alle leerlingen moeten kunnen meedoen aan programma's en extra activiteiten die de school organiseert buiten het reguliere lesprogramma. Ongeacht of de bijdrage wel of niet wordt betaald.

Financiële hulp

De school heeft de verschillende vrijwillige bijdragen nodig om alle (buiten)schoolse activiteiten te kunnen realiseren. Voor ouders die deze bijdrage(n) niet kunnen betalen, is er altijd een passende oplossing mogelijk. Het HLML kent bijvoorbeeld een betalingsregeling in termijnen, zo kunnen betalingen boven de € 130,00 in 2 termijnen worden voldaan, maar ook maatwerk kan indien dat nodig is. Neemt u daarvoor contact op met de administratie via mailadres

wiscollect@haarlemmermeerlyceum.nl.

Wanneer u door omstandigheden (tijdelijk) niet in staat bent de gevraagde bijdrage te betalen, zijn er mogelijkheden om uw kind(eren) toch gebruik te laten maken van extra voorzieningen en faciliteiten:

- Onder voorwaarden kunt u een tegemoetkoming schoolkosten aanvragen bij de gemeente waar u woont. De regeling kan per gemeente verschillen.
[Kindpakket - Gemeente Haarlemmermeer](#).
- Naast bovengenoemde regelingen zijn er ook landelijke regelingen waarvoor u mogelijk in aanmerking kunt komen. Deze zijn onder meer te vinden op:
<https://www.nibud.nl/consumenten/tegemoetkomingen-in-schoolkosten/>

Hoe verloopt de betaling van de verschillende bijdragen?

Digitaal betalingssysteem

Het Haarlemmermeer Lyceum werkt met een digitaal betalingssysteem voor het verwerken van betalingen aan school. Dit geeft u de mogelijkheid om direct betalingen via iDEAL af te handelen. De mail zal afkomstig zijn van WisCollect.

Toelichting bijdragen

Algemene vrijwillige ouderbijdrage

Als school vragen wij aan ouders een vrijwillige bijdrage voor extra's die niet door het ministerie worden vergoed. Die bijdrage is € 75,00. Jaarlijks stelt de school, samen met de oudergeleding van de medezeggenschapsraad, de hoogte van het bedrag vast en hoe het besteed wordt. Hieronder wordt beschreven waar het geld van de algemene vrijwillige bijdrage naar toe gaat.

Omschrijving	Bedrag per leerling
	2023-2024
CJP-pas	€ 10,50
(Buiten)Schoolse activiteiten	€ 57,50
Kopieerkosten	€ 5,00
Solidariteitstoeslag	€ 2,00
Totaal	€ 75,00

- **CJP-Pas:**

De cultuurkaart bestaat uit twee componenten:

- **Budget voor cultuuronderwijs:**

De school maakt voor iedere leerling € 10,50 aan het CJP over. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap betaalt daarbovenop voor iedere leerling aan het CJP een bedrag van € 5,25. Daarmee heeft de school een cultuurkaart-budget van € 15,75 per leerling bij het CJP staan, waarmee zij bij het CJP culturele activiteiten kan boeken.

- **Individuele CJP's voor leerlingen:**

Daarnaast krijgen leerlingen ook hun eigen gratis digitale CJP. Met deze CJP hebben ze recht op alle kortingen die CJP aanbiedt, zoals voordeel op bioscopen, musea, theaters, festivals & concerten enz. NB: deze pas komt binnen op het school emailadres van de leerling.

- **(Buiten)Schoolse activiteiten**

Van het bedrag van € 57,50 worden zowel buitenschoolse activiteiten (bijv. startuitje aan het begin van het jaar en/of vervoer naar voorstellingen), als schoolactiviteiten (bijv. bijdrage schoolfeest, gala en eventueel kerstactiviteit etc.) betaald.

- **Kopieerkosten:**

Ieder jaar wordt op de pasjes van de leerlingen een bedrag gestort van € 5,00 om daarmee te kopiëren/printen. Leerlingen kunnen daarmee bijv. een werkstuk of pagina's uit boeken

kopiëren. Als het tegoed op is, kan een leerling op de pas bijstorten. Examenleerlingen kunnen het tegoed wat nog op de pas staat aan het eind van hun schoolcarrière naar hun ouders laten terugstorten mits de ouders de volledige vrijwillige ouderbijdrage hebben betaald.

- **Solidariteitstoeslag:**

De solidariteitstoeslag van € 2,00 per leerling wordt op een aparte rekening geboekt. Het bedrag is niet leerlinggebonden en komt leerlingen ten goede die bijv. een klassenactiviteit niet kunnen betalen. Wie hiervan gebruik kan maken, is met de MR afgestemd.

Vrijwillige bijdrage ouderraad

De ouderraad is een contactorgaan tussen de ouder(s)/verzorger(s) enerzijds en de schoolleiding anderzijds. In de ouderraad hebben ongeveer 16 ouders zitting. De ouderraad vraagt de ouders een vrijwillige bijdrage van € 12,50. Uit deze bijdrage worden o.a. de kosten betaald voor de thema-avond voor ouders, een bijdrage aan speciale activiteiten zoals de diploma-uitreiking, de lesmarathon, broodjesdag en nog veel andere feestelijke activiteiten voor de leerlingen. De gelden die daarvoor binnenkomen worden rechtstreeks overgemaakt aan de Stichting Beheer Oudergelden Haarlemmermeerlyceum.

Vrijwillige Topsport Talentbijdrage / Prospect-bijdrage

- Op een **Topsport Talentschool** krijgen toptalenten in de sport de kans om hun topsportcarrière te combineren met hun schoolcarrière. In principe volgen leerlingen het reguliere les- en schoolprogramma, maar als dit in de knel komt met hun trainings- en wedstrijdschema, kan het tempo en aanbod van het onderwijs daarop worden aangepast. Voor school is daarbij het belangrijkste dat het toptalent een goed schooldiploma haalt. De aanpassingen kunnen o.a. zijn: aanpassing van het lesrooster of extra begeleiding als dat nodig is. Voor de begeleiding van de Topsporttalenten wordt een vrijwillige bijdrage van € 130,00 gevraagd, omdat de begeleiding van de Topsporttalenten niet volledig uit de rijksbijdrage kan worden bekostigd.
- De **Prospect** is een toptalent die nog niet de zogenaamde 'Topsport Talentstatus' van de betreffende sportbond heeft gekregen, maar wel op een heel hoog niveau zijn sport beoefend. Ook deze prospect-toptalenten krijgen begeleiding en als het nodig is kunnen kleine aanpassingen in het lesrooster worden gedaan. Ook voor de begeleiding van het prospect-toptalent wordt een vrijwillig bijdrage gevraagd van € 50,00. De begeleiding van deze prospect-toptalenten kan niet volledig uit de rijksbijdrage worden bekostigd.

Vrijwillige bijdrage schoolreis

Schoolreizen worden apart in rekening gebracht. Om de schoolreis mogelijk te maken moet aan onderstaande, noodzakelijke randvoorwaarden worden voldaan:

- **Financiering:**

Voor een schoolreis wordt een realistische begroting gemaakt, daar komt een bedrag per leerling uit, wat dan aan de ouders/verzorgers wordt gevraagd als vrijwillige begroting. Aan het eind van de reis wordt een afrekening gemaakt, mocht de reis goedkoper zijn dan begroot, zal het te veel betaalde bedrag (afgerond) weer worden teruggestort. Voor ouders die deze bijdrage niet kunnen betalen is er altijd een passende oplossing mogelijk. Bij het organiseren van reizen/meerdaagse excursies zal ruim van te voren een inschrijfformulier uitgezet worden naar de ouder(s)/verzorger(s) van de leerlingen. De ouder(s)/verzorger(s) moeten hierin aangeven dat de leerling deelneemt aan de reis en dat de reis betaald zal worden. Bij een aanmeldingspercentage van **95%** (betalende deelnemers) kunnen de desbetreffende reizen/meerdaagse excursies doorgaan.

- **Begeleiding:**
Voor een (meerdaagse) schoolreis moet voldoende begeleidend personeel worden gevonden. De medewerkers, die gevraagd worden, moeten ten eerste bereid zijn de grote verantwoordelijkheid voor het begeleiden van de groep op zich te nemen en ten tweede bereid zijn buiten hun werktijden te willen werken.
- **Wat wordt met de vrijwillige bijdrage voor de schoolreis van de ouder/verzorger betaald?**
Voor een meerdaagse schoolreis moet vervoer, verblijf, eten en enkele programmaonderdelen worden ingekocht. Zonder begeleiding kan een schoolreis niet doorgaan, d.w.z. dat ook een aantal kosten voor de begeleiding in de bijdrage van de leerling is verdisconteerd bijv. de lunch, de koffie en het diner (als de begeleiding niet gezamenlijk met de groep eet). Voor het verblijf en het vervoer hoeft vaak niet worden betaald, want vaak zijn dat de vrijplaatsen. Dit is met de oudergeleding van de MR afgestemd.
- **Wat wordt door de school betaald?**
De begeleiders van de schoolreis werken buiten hun normale werktijden. De school betaalt aan de medewerker een nachtvergoeding. Ook wordt een vrije dag, die tijdens de schoolreis valt, gecompenseerd. De vervanging van lessen van de medewerker, die op de compensatie dag vallen, worden door school betaald. Het organiseren van een reis kost de medewerker veel tijd. Voor een deel van deze tijdsinvestering krijgt de organisator een compensatie, die door school wordt betaald.

ⁱ [Wetswijziging vrijwillige ouderbijdrage 1 september 2023 \(overheid.nl\)](#)

ⁱⁱ Deze bijdrage geldt alleen voor leerlingen met een Topsport Talent status.

ⁱⁱⁱ Deze bijdrage geldt alleen voor leerlingen met een prospect status.

^{iv} De ouders/verzorgers dienen, indien gewenst, zelf een annulerings- en/of een aanvullende reisverzekering af te sluiten (niet alle kosten worden gedekt). Voor de skireis en outdoor activiteiten is een reisverzekering met ski-/snowboarddekking en outdoor-dekking noodzakelijk.

^v Voor reizen buiten Europa dienen ouders/verzorgers zelf een reis- annuleringsverzekering en ziektekostenverzekering met werelddekking af te sluiten.

^{vi} Dit bedrag kan door epidemieën, pandemieën en besmettelijke ziekten en oorlogen hoger uitvallen. In dat geval zal aan de ouders/verzorgers een extra bijdrage worden gevraagd.

^{vii} Kosten voor een visum / medische / overige verklaring ect. zijn voor rekening van de ouders/verzorgers.